

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 grudnia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności

o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący Skarb Państwa powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z pominięcia przez Sąd Apelacyjny klauzuli umownej, w której strony umowy zbycia prawa użytkowania wieczystego samodzielnie uregulowały kwestię podmiotu obowiązującego do uiszczenia opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste, co skutkowało błędnym przyjęciem, że obowiązek ten spoczywał na powódce E. Sp. z o.o. jedynie w zakresie 113/365 części.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Jest tak wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych powołanych we wniosku przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.).

Zgodnie z § 6 ust. 3 lit. a umowy, której przedmiotem było odpłatne przeniesienie prawa użytkowania wieczystego na L. Sp. z o.o., cena pomniejszona o zaliczkę miała być częściowo zapłacona w ten sposób, że kupujący miał zapłacić na rachunek Urzędu Miasta K., jako osoby trzeciej wskazanej przez sprzedawcę (powódkę), kwotę 250 101, 50 zł celem zwolnienia sprzedawcy z długu wobec niezapłaconych należności z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste. Interpretując to postanowienie Sąd Apelacyjny przyjął, że zapłata ceny przez L. Sp. z o.o. w wykonaniu tego postanowienia nie powinna być traktowana jako realizacja zobowiązania ciążącego na tym podmiocie wobec beneficjariusza przelewu, lecz

jako spełnienie świadczenia w wykonaniu przekazu zawartego w powołanym postanowieniu umowy. Zapłaty kwoty 250 101, 50 zł, stanowiącej m.in. całość opłaty z tytułu użytkowania wieczystego za rok 2015, dokonała zatem powódka. Zarazem, w ocenie Sądu Apelacyjnego, w miarodajnym stanie prawnym powódka była zobowiązana do uiszczenia opłaty z tytułu użytkowania wieczystego proporcjonalnie do czasu korzystania z gruntu, a zatem jedynie w 113/365 części. Po stronie powódki doszło tym samym do nadpłaty, która podlegała zwrotowi jako świadczenie nienależne (art. 405 w związku z art. 410 § 1 k.c.).

Przyjęta przez Sąd Apelacyjny wykładnia bazowała na utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., I CSK 692/09, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 45, z dnia 12 lutego 2014 r., IV CSK 284/13, niepubl. i z dnia 31 sierpnia 2018 r., I CSK 552/17, niepubl.), a argumenty przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalały uznać, by była ona wadliwa w stopniu oczywistym i elementarnym, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W wywodach wniosku nie uwzględniono w szczególności, że zbywca i nabywca prawa użytkowania wieczystego mogli wprowadzić uzgodnić, w jakim zakresie każdy z nich poniesie ciężar opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za rok, w którym doszło do zmiany użytkownika, jednak uzgodnienie takie mogłoby dotyczyć jedynie ciężaru poniesienia opłaty w relacji między stronami umowy. Uzgodnienie takie nie rzutowałoby natomiast na zmianę podmiotu obowiązującego do uiszczenia opłaty w stosunku między właścicielem gruntu, jako wierzycielem, a użytkownikiem wieczystym, chyba że doszłoby - za zgodą wierzyciela - do przejęcia długu (art. 519 § 2 pkt 2 k.c.). Skarżący nie twierdził, by *in casu* powódka przejęła dług L. Sp. z o.o. z tytułu przypadającej na ten podmiot, jako nabywcę prawa użytkowania wieczystego, części opłaty rocznej i by Skarb Państwa, jako wierzyciel, wyraził zgodę na zmianę dłużnika. Przepisu art. 519 § 2 pkt 2 k.c. nie ujęto również w zarzutach skargi kasacyjnej. Tylko zaś przy takim założeniu, z uwzględnieniem przyjętej w judykaturze reguły proporcjonalnego obowiązku uiszczania opłaty rocznej w razie zbycia prawa użytkowania wieczystego w ciągu roku kalendarzowego, możliwa byłaby obrona prezentowanego przez pozwanego stanowiska, że powódka pozostawała

dłużnikiem w zakresie całości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, nie zaś - jak przyjął Sąd Apelacyjny - jedynie w stosownej części.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw